

ת"פ 4601/03/18 - מדינת ישראל נגד א"א

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 4601-03-18 מדינת ישראל נ' א"א

בפני כבוד השופט מרדכי לוי

המאשימה

מדינת ישראל ע"י עו"ד לילך שטיבל, פמת"א (פלילי)

נגד

הנאשם

א"א ע"י באות-כוחו עו"ד יעל (פינקלמן) ניסן ועו"ד פולינה סורין

גזר דין

פתח דבר

1. **הנאשם הורשע**, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע **העבירות הבאות: תקיפה הגורמת חבלה ממשית** **בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 380 בנסיבות סעיף 382(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**"; ו**תקיפה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 379 בנסיבות סעיף 382(ב) לחוק.

2. **נסיבות ביצוען של העבירות על ידי הנאשם פורטו בהכרעת הדין, ולהלן אציין את עיקריהן.**

בחודש ינואר 2018, במטבח שבדירה שבה התגוררו הנאשם והמתלוננת - שהיתה בת זוגו של הנאשם - יחד עם שני ילדיהם, התגלע ויכוח בין הנאשם למתלוננת, שבמהלכו תקף הנאשם את המתלוננת שלא כדין על ידי כך שאחז בצנצנת מזכוכית שהכילה רוטב, זרק את תוכנה על פניה, ולאחר מכן ניפץ את הצנצנת (להלן: "**האירוע הראשון**").

ביום 24.2.18, בשעה 21.00 או בסמוך לכך, התגלע בין המתלוננת ובין הנאשם ריב שבמסגרתו תקף הנאשם את המתלוננת שלא כדין על ידי כך שהפיל את המתלוננת לרצפה ובעט בחוזקה בבטנה ובגופה מספר פעמים (להלן: "**האירוע העיקרי**"). כתוצאה מכך נגרמו למתלוננת חבלות של ממש על גופה וכאבים בבית החזה (בצלעותיה).

3. כאן המקום לציין שבכתב האישום יוחסה לנאשם, **בגין האירוע העיקרי**, עבירה של חבלה **חמורה** בנסיבות מחמירות, באשר נטען כי נגרם למתלוננת שבר בצלעותיה; **אולם**, בהכרעת הדין נקבע כי המאשימה לא הוכיחה מעבר לספק סביר שנגרם למתלוננת שבר כאמור, כפי שהוטעם בפסקה 33 להכרעת הדין.

על כן, חלף העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, הורשע הנאשם, כאמור, בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות - בגין האירוע העיקרי; זאת, בנוסף להרשעתו בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות - בגין האירוע הראשון.

תסקיר שירות המבחן

4. בפתח הדין שנקבע לשמיעת הטיעונים לעונש ביקשה ב"כ הנאשם "לאחר מחשבה והתלבטות... לקבל

בעניינו של הנאשם בתיק המיוחד הזה תסקיר שירות המבחן". ב"כ המאשימה הסכים לבקשת הסניגורית והדין נדחה לצורך קבלת תסקיר.

5. על-פי תסקיר שירות המבחן מיום 9.9.20, הנאשם היה כבן 53, יליד אזרבייג'אן שעלה ארצה במהלך שנת 1993. הנאשם אב לשני ילדים שנולדו במסגרת הקשר הזוגי עם המתלוננת. עד לשנת 2015 היה הנאשם נעדר אזרחות כל שהיא, ועל מנת להסדיר את אזרחותו הרוסית, בשנת 2015 הוא עבר להתגורר ברוסיה ושב ארצה בשנת 2017.

שירות המבחן ציין כי לנאשם אָם כבת 85 המתגוררת ברוסיה ואח בן 60, שעמם הוא מקיים קשר טלפוני לאורך השנים [בינתיים, כפי שיצוין להלן, מסר הנאשם לאחרונה לממונה על עבודות השירות כי אחיו נפטר - מ.ל.]. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן תחושת עייפות וחוסר אונים לנוכח הימשכות ההליך הפלילי, שבגינו הוצא נגדו צו עיכוב יציאה מהארץ ונבצר ממנו לבקר את אמו ולטפל בה.

עוד צוין כי לא עלה בידי שירות המבחן לעיין בגיליון הרישום הפלילי של הנאשם וכי מדבריו של הנאשם עולה כי זו מעורבותו הראשונה והיחידה עם החוק.

שירות המבחן תיאר את הקשר של הנאשם עם השירות במסגרת צו פיקוח מעצר ואת הניסיונות לשלבו בקבוצות טיפוליות - ניסיונות שלא צלחו לנוכח העדר שיתוף פעולה מצד הנאשם.

ברקע לעבירות תיאר הנאשם את התמכרותה הקשה של המתלוננת לאלכוהול, אשר החמירה בעת שהייתו ברוסיה, ואת תחושת חוסר אונים שעמה התמודד בחזרתו ארצה, שנבעה מהעדר אחריות מצד המתלוננת למצבה ומההתמודדות שלו עם מצבה ההתמכרותי של המתלוננת ועם תפקודה ההורי הבעייתי.

בפני שירות המבחן תיאר הנאשם אירוע שונה מזה המתואר בכתב האישום ושלל פגיעה פיזית במתלוננת. עם זאת, שירות המבחן ציין כי הנאשם מבין שפעל באימפולסיביות וכי הוא מכיר בדפוסיו התוקפניים.

שירות המבחן פגש גם את המתלוננת, אשר תיארה את חריגות האירוע ומסרה כי הקונפליקטים שקדמו לאירוע הנוכחי באו לידי ביטוי בעיקר בצעקות, באלימות מילולית הדדית ובזריקת חפצים מצד הנאשם. עם זאת, המתלוננת תיארה את הקשר עם הנאשם "כיום" כתקין, וככזה המתקיים סביב הצרכים של ילדיהם המשותפים. כמו כן, המתלוננת תיארה את האקטיביות והאחריות שהנאשם מגלה ביחס לטיפול בילדיהם ואת תרומתו המשמעותית בסיפוק צרכיהם הרגשיים והקונקרטיים.

שירות המבחן הוסיף כי במהלך חודש פברואר 2018 הוצא צו משפטי המחייב את המתלוננת לשהות עם ילדיה רק בנוכחות גורם שלישי המודע לבעיה של צריכת האלכוהול, זאת עד שתשולב בטיפול ההולם את מצבה. לפיכך אמה של המתלוננת עברה להתגורר בביתה באותה עת. שירות המבחן שוחח עם העובדת הסוציאלית אשר טיפלה במתלוננת, שציינה בין היתר כי הנאשם והמתלוננת הצליחו לייצר תקשורת תקינה סביב צורכי הילדים ולשניהם קיימת יכולת לסמוך האחד על השנייה ולגלות גמישות האחד כלפי צרכי האחר. כן הודגש שכיום המתלוננת אינה חוששת מהנאשם.

דברים ברוח זו שמע שירות המבחן גם מאמה של המתלוננת וכן מבת דודתה, אשר מקורבת לנאשם ומסייעת לו.

להערכת שירות המבחן, **הסיכון להישנות עבירות** מצד הנאשם הוא **נמוך**.

לנגד עיני שירות המבחן עמדו **גורמי הסיכון לעבריינות**, הבאים לידי ביטוי בחומרת העבירות ובפגיעה במתלוננת;

בנטילת האחריות החלקית מצד הנאשם ביחס לביצוע העבירות ולדפוסיו הבעייתיים העומדים בבסיס מעורבותו הנוכחית; וכן בקשייו בהתמודדות עם מצבי דחק ומשבר, בעודו מתקשה לקדם תקשורת מיטיבה ומקרכת במערכת יחסים זוגית וכשהוא שולל דפוסים אלימים וכל נזקקות טיפולית.

לעומת זאת, **גורמי הסיכוי לשיקום** באים לידי ביטוי בתפקוד חיצוני תקין, הכולל ניהול אורח חיים מתפקד באופן יחסי לאורך השנים במישור התעסוקתי, כמו גם אחריות גבוהה שמבטא הנאשם כלפי תפקידיו כהורה וכמפרנס; בהחלטתם המשותפת של הנאשם והמתלוננת לסיים את הקשר הזוגי, כשמזה תקופה ארוכה תוארה תקשורת תקינה ומכבדת ביניהם הממוקדת בצורכי ילדיהם בלבד; וכן בהעדר עיסוק מוגבר במתלוננת או דפוסי רכושנות, אובססיביות או אלימות מצדו של הנאשם; כמו כן, נלקחה בחשבון המעורבות של גורמי הטיפול במצבם של המתלוננת והילדים במשך תקופה ארוכה, לצד קיומם של גורמי תמיכה עבור הנאשם שהם בעלי השפעה ממתנת ומקדמת עבורו.

לסיכום ציין שירות המבחן כי בחן עם הנאשם נזקקות טיפולית וכי "**לאור עמדתו, כאשר הוא חזר ושולל דפוסים אלימים או בעייתיים, כמו גם שלל נזקקות טיפוליות במצבו, לא נמליץ על המשך קשר טיפולי עמנו, במסגרת העמדתו בצו מבחן שירותנו... נוכח האמור, כשלקחנו בחשבון חומרת העבירות והפגיעה במתלוננת, במכלול השיקולים, נמליץ על הטלת עונש מותנה משמעותי, אשר יציב עבורו גבול ברור ומרתיע להישנות ביצוע עבירות נוספות בעתיד. במידה וכבוד בית המשפט יראה לנכון להטיל על ארטשס [הנאשם - מ.ל.] ענישה קונקרטי ומוחשית, נמליץ כי יהיה זה בדרך של של"צ ... בנוסף, נמליץ על הטלת התחייבות להימנע מעבירות נוספות בעתיד, תוך התחשבות במצבו הכלכלי**".

חוות דעת הממונה על עבודות שירות

6. בחוות דעת מיום 19.1.21 צוין כי הנאשם אינו מתאים לעבודות שירות וכן כי נערכה בעניינו פנייה לקבלת חוות דעת הערכת מסוכנות ממודיעין משטרת ישראל והמענה שניתן היה שכיוון שמדובר בשב"ח/נתין זר לא קיים כיסוי מודיעיני משטרי אודותיו ואין אפשרות לאשש או להפריך את התאמתו לביצוע עבודות שירות.

לאחר קבלת תגובות באי כוח הצדדים ניתנה על ידי מותב זה החלטה שלפיה "הממונה על עבודות השירות מתבקש לבחון את התאמתו האינדיבידואלית של הנאשם לביצוע עבודות השירות וזאת ללא קשר להיותו נתין זר - בהתאם לאמור בפסקה 8 סיפא לפסק-הדין של בית המשפט העליון ב-ע"פ 8881/17...".

בחוות דעת נוספת מיום 26.1.21 נרשם כי לנאשם לא נמצא מקום להשמה בעבודות שירות "בשל אי הסכמת הנידון לרצות עבודות שירות בהתאם לתנאים שקבע הממונה" (ההדגשה בקו היא במקור). כמו כן, צוין כי הנאשם "מתאר כי אחיו נפטר לאחרונה מקורונה ועל כן בכוונתו לחזור לרוסיה ולסעוד את אמו המבוגרת שכן אין מי שיטפל בה. חושש מאוד מריצוי עבודות שירות ולדבריו כנתין זר לא יוכל להתפרנס במקביל לריצוי עונשו ולא יוכל להסתייע ברשויות המדינה...".

לנוכח תגובת הסניגורית שצינה, בין היתר, כי "לאחר שהוסברו לו הדברים נתן הנאשם הסכמתו לבצע עבודות שירות", התבקש הממונה על עבודות השירות להעביר לבית המשפט חוות דעת עדכנית ובמידת הצורך לזמן את הנאשם שוב לראיון.

7. ביום 17.2.21 התקבלה חוות דעת חיובית מטעם הממונה על עבודות השירות וצוין בה כי "**המועמד מתאים לעבודות שירות במגבלות**" וכי הנאשם "הביע הסכמתו לריצוי מאסר בעבודות שירות והוסברו לו תנאי הריצוי".

בחוות הדעת הודגש כי "**מעמדו הלא חוקי של המועמד בארץ לצד מצבו הכלכלי הקשה עלולים להוביל לאי**

עמידה בדרישות ובכללים לעבודות שירות. לפיכך, באם ייגזר דינו למאסר בעבודות שירות, נבקש מבית המשפט להזהירו כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים המצריכים התייבבות רציפה ועפ"י הנחיות החוק והממונה, לרבות שתיית אלכוהול או שימוש בסמים, וכל חריגה מכללים אלו יש בה כדי להביא הפסקת ריצוי עונשו בדרך זו וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל".

ראיות הצדדים לעונש

8. מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש.

מטעם הנאשם הוגשו בהסכמה, חלף עדויות אופי, המסמכים הבאים: מכתב של גב' זומרוד ברמנט-רבדנוב, שבנה למד שיעורי גיטרה אצל הנאשם (נע/1); מכתב של גב' יוליה ברברמן, שעבדה בעבר עם הנאשם (נע/2); ומכתב של גב' נטלי בריסקר, ידידה של הנאשם (נע/3).

עיקרי טיעוני המאשימה

9. ב"כ המאשימה עמדה על השיקולים התומכים לדעתה בהחמרה בעונשו של הנאשם.

ב"כ המאשימה טענה, בין היתר, כי כאשר מדובר בעבירות של אלימות במשפחה עקרון ההלימה מקבל משנה תוקף, וכי הערכים המוגנים שבהם פגע הנאשם הם הגנה על שלמות גופן, בריאותן וביטחונן של נשים, כמו גם כבודן וחירותן וההגנה על שלווה הנפש שלהן, וזאת לצד הפגיעה בתא המשפחתי.

ב"כ המאשימה הוסיפה כי העבירות של אלימות במשפחה, בפרט כלפי בנות זוג, הן בעלות חומרה מיוחדת וכן כי בתי המשפט עמדו על הצורך בענישה מוחשית בגין עבירות אלה.

ב"כ המאשימה הדגישה את הפיכתה של תופעת האלימות במשפחה ל"מכת מדינה", תוך שהפנתה ל-ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.2007) ול-ע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני (14.2.2011).

נטען כי במקרה דנן הפגיעה בערכים המוגנים היא משמעותית, לנוכח נסיבות ביצוע העבירות ובעיקר: העובדה שאין מדובר במעידה חד-פעמית, ההסלמה במעשיו של הנאשם, מעשיו החמורים למדי של הנאשם, הנזק הפוטנציאלי במעשיו וכן הנזק שנגרם בפועל למתלוננת לרבות הכאבים העזים בצלעותיה.

ביחס למדיניות הענישה הנוהגת הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה שתפורט להלן (בפסקה 18).

לטענת ב"כ המאשימה, מתחם העונש ההולם בנסיבות המקרה דנן נע בין 12 ובין 24 חודשי מאסר בפועל.

ב"כ המאשימה ציינה כי הנאשם נעדר הרשעות קודמות.

עם זאת, מעבר להרתעה אישית ולהרתעת הרבים, לעמדת המאשימה יש לקחת בחשבון שהנאשם לא נטל אחריות על מעשיו ושלל נזקקות טיפולית לאורך כל הדרך ואף לא שיתף פעולה עם שירות המבחן במספר ניסיונות שנעשו כדי לשלבו במסגרת טיפולית.

לעמדת המאשימה, חרף דבריה של המתלוננת בפני שירות המבחן - מעשיו של הנאשם מצביעים על מסוכנות. הודגש כי האלימות אינה מכוונת רק כלפי המתלוננת אלא גם כלפי "הציבור" וכלפי בנות זוג עתידיות, "כאשר דפוסי האלימות יכולים לבוא".

ב"כ המאשימה הטעימה כי תסקיר שירות המבחן משמש כלי עזר בלבד ואינו מחייב את בית המשפט, הבוחן מגוון שיקולים רחב יותר משירות המבחן. בעניין זה הפנתה ב"כ המאשימה, בין היתר, ל-ע"פ 2208/16 גוהר נ' מדינת ישראל (17.5.2016).

עוד צוין כי הנאשם היה עצור מיום 25.2.18 עד ליום 1.4.18.

לנוכח כל האמור לעיל, עתרה ב"כ המאשימה למקם את **עונשו של הנאשם בשליש התחתון של המתחם דלעיל**; ולצד מאסר בפועל - להשית על הנאשם גם מאסר מותנה וקנס ולחייבו בתשלום פיצוי למתלוננת.

עיקרי טיעוני ההגנה

10. **מנגד, ב"כ הנאשם** עמדה על השיקולים התומכים בהקלה בעונשו.

בפתח טיעוניה הדגישה הסניגורית כי העבירות שבהן הורשע הנאשם מצויות בסמכות של בית משפט השלום, וכי "כל הטיעונים של חברתי על התנהלות של הגבר האלים בדרך כלל בתא המשפחתי... לא כל כך מתאימים למקרה של התיק הנוכחי". עוד צוין כי יום למחרת האירוע העיקרי פנה הנאשם מיוזמתו ומתוך מצוקה לרשויות החוק, וכי בני משפחתה של המתלוננת העידו במשפט כעדי הגנה.

ב"כ הנאשם התייחסה בטיעוניה לנסיבות ביצוע העבירות, ובין היתר, להעדר תכנון מצד הנאשם ולכך שהאירוע נבע מתוך מצוקה קשה של הנאשם שהיה מאוכזב מהתנהלותה של המתלוננת ומההתמכרות שלה לאלכוהול. הסניגורית הפנתה לתוכן תסקיר שירות המבחן ביחס לתפקודה ההורי השלילי של המתלוננת וטענה כי הנאשם לא ידע כיצד להתמודד עם הסיטואציה שאליו נקלע. לטענת ב"כ הנאשם, ניתן להתייחס גם למצוקתו הרגשית של הנאשם, בהתאם לסעיף 40ט(8) לחוק העונשין, שעניינו במצוקה נפשית של נאשם עקב התעללות מצד נפגע העבירה.

ב"כ הנאשם ביקשה לראות בשני האירועים - האירוע הראשון והאירוע העיקרי - אירוע אחד לעניין קביעת מתחם העונש ההולם.

ב"כ הנאשם הפנתה לאסופת גזרי דין שבהם הושטו עונשים הנעים בין מאסר מותנה ובין תקופה קצרה של מאסר בעבודות שירות, ושאליהם אתיחס להלן (בפסקה 18).

ב"כ הנאשם טענה כי עתירת המאשימה ביחס למתחם היא מוטעית ו**"הפסיקה הנוהגת מצביעה על כך שיש לקבוע את הרף התחתון שמתחיל בעונש של מאסר על תנאי עד אולי שנת מאסר"**.

ב"כ הנאשם ציינה כי נסיבותיו האישיות של הנאשם הן יוצאות דופן: מדובר באזרח זר, שהוא חסר מעמד בישראל בעקבות הפרידה מהמתלוננת, ובמי שמזה כשלוש שנים אינו יכול לבקר את אמו המבוגרת המתגוררת במוסקבה, וזאת בשל ההליך המשפטי.

ב"כ הנאשם הוסיפה כי ההורות של הנאשם היא מרכז עולמו ואף משפיעה על מקום מגוריו. הוטעם שהגעת הנאשם לישראל בשנת 2017 נעשתה תוך הקרבה עצמית של הנאשם עבור ילדיו, לנוכח התנהלות המתלוננת, ושבישראל נאלץ הנאשם לעבוד בעבודות ניקיון על אף היותו אדם משכיל. עוד צוינה הסניגורית את הפגיעה בפרנסתו של הנאשם בתקופת משבר נגיף הקורונה.

ב"כ הנאשם הפנתה לתסקיר שירות המבחן והדגישה שהאירוע דנן הוא אירוע ישן ושמאז התרחש השתנתה הדינמיקה בין הנאשם למתלוננת.

לעמדת ההגנה, גם אם ייקבע שהרף התחתון של מתחם העונש ההולם עומד על מאסר בעבודות שירות, במקרה דנן יש **לחרוג ממתחם העונש ההולם** "לאור שיקום הנאשם ושיקום היחסים בין הנאשם למתלוננת".

ביחס לאפשרות של ריצוי מאסר בעבודות שירות טענה הסניגורית כי עונש של עבודות שירות יפגע בנאשם ובילדיו; כי כלל אין זה בטוח שכאזרח זר יוכל הנאשם לבצע עבודות שירות בהעדר ביטוחים רפואיים רלוונטיים; וכן שבניגוד לאזרח ישראלי, הנאשם אינו זכאי לקצבה של הבטחת הכנסה בזמן ריצוי עבודות השירות ולפיכך הוא יתקשה לעמוד בתשלום המזונות.

כמו כן, צוין כי קצינת המבחן התייחסה בתסקיר לכתב האישום ונראה כי לא היתה מודעת לזיכוי הנאשם מהעבירה של חבלה חמורה.

סיכומם של דברים, ב"כ הנאשם עתרה **"לקבוע שמתחם הענישה מתחיל ממאסר על תנאי ולמקם את הנאשם בתחתית הסולם. לחילופין אבקש... לחרוג מהמתחם ולהסתפק במאסר על תנאי כפי הצעת שירות המבחן. לחילופין, להסתפק בהוספת ענישה בדמות של"צ"צ"**.

עוד ציינה הסניגורית, בתשובה לשאלת בית המשפט, כי **"אם בית המשפט יחליט להטיל עליו מאסר בפועל בוודאי שאני לא רוצה שייקבע שזה במאסר ממש אלא בדרך של עבודות שירות"**.

הסניגורית ביקשה לקחת בחשבון גם את התקופה שבה היה הנאשם נתון במעצר וכן את המחיר ששילם הנאשם לאורך השנים האחרונות.

הנאשם מסר כי "אין לי מה להוסיף על דברי הסניגורית".

דין והכרעה

כללי

11. בהתאם לסעיף 40ב לחוק העונשין, **העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה**, דהיינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

12. **מתחם העונש ההולם** - כידוע, מקום שמיוחסות לנאשם **עבירות אחדות**, יש לקבוע תחילה **האם** מדובר ב"**אירוע אחד**", כך שייקבע מתחם עונש הולם אחד לאירוע כולו, או שמא מדובר ב"**כמה אירועים**", כך שייקבע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד (סעיף 40ג לחוק).

לעניין הפרשנות של המונח "**אירוע**", ראו ע"פ 1605/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (27.8.2014), בפסקאות 18-15 לחוות דעתו של כב' השופט ס' ג'ובראן; וכן, בהרחבה, ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.2014) - בעניין "**מבחן הקשר ההדוק**", שנקטו כב' השופטת ד' ברק-ארז וכב' השופט ע' פוגלמן, לעומת "**המבחן הצורני-עובדתי**" ו"**המבחן המהותי-מוסרי**" שבהם נקט כב' השופט י' דנציגר. כמו כן, ראו והשוו: ע"פ 2519/14 **אבו קיעאן נ' מדינת ישראל** (29.12.2014); ע"פ 5643/14 **עיסא נ' מדינת ישראל** (23.6.2015), בפסקה 11 לפסק-דינו של כב' השופט צ' זילברטל; ע"פ 1082/14 **ג'יסאר נ' מדינת ישראל** (23.7.2015); וע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' דלאל** (3.9.2015).

כמו כן, ראו בעיקר ע"פ 5668/13 מזרחי נ' מדינת ישראל (17.3.2016) (להלן: "עניין מזרחי"), שבו נקבע כי לעיתים, כשמדובר במעשים דומים החוזרים על עצמם, השלובים ואחוזים זה בזה - למרות שמדובר באירועים שונים, מן הראוי לראות את המעשים כאירוע אחד ולקבוע מתחם עונש הולם אחד.

13. בקביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק, על בית המשפט להתחשב בעיקרון המנחה, שהוא כאמור עקרון ההלימה, ולשם כך יתחשב בית המשפט בפרמטרים הבאים: הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין, ומדיניות הענישה הנהוגה [ראו, למשל, ע"פ 2918/13 דבס נ' מדינת ישראל, בפסקה 6 (18.7.2013); ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, בפסקאות 18-29 לחוות דעתו של כב' השופט נ' סולברג (5.8.2013); ע"פ 4741/13 מדינת ישראל נ' נעאמנה, בפסקה 13 (10.6.2014)].

14. גזירת העונש המתאים - בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק, בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40יא לחוק.

כמו כן, רשאי בית המשפט להתחשב בשיקולי הרתעה אישית (סעיף 40ו לחוק) והרתעת הרבים (סעיף 40ז לחוק), ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

15. חריגה ממתחם העונש ההולם - בהתאם לסעיפים 40ד-ה לחוק, ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם, בין אם לקולה משיקולי שיקום, ובין אם לחומרה משיקולים של הגנה על שלום הציבור.

מן הכלל אל הפרט

מתחם העונש ההולם

16. תחילה יצוין כי באי כוח שני הצדדים ביקשו לראות באירוע הראשון ובאירוע העיקרי "אירוע אחד" לעניין קביעת מתחם העונש ההולם; ואכן, ניתן לראות את מעשי העבירות שבהן הורשע הנאשם כ"אירוע אחד", בשים לב בעיקר לעניין מזרחי, שבו כאמור נקבע כי כשמדובר במעשים דומים החוזרים על עצמם, השלובים ואחוזים זה בזה - למרות שמדובר באירועים שונים, מן הראוי לראות את המעשים כאירוע אחד.

לנוכח האמור לעיל, יש לקבוע במקרה דנן מתחם עונש הולם אחד.

הערכים שנפגעו מביצוע העבירות על ידי הנאשם הם שלמות גופו, בטחונו האישי וכבודו של אדם; וכן זכותה של אישה להיות מוגנת מפני אלימות בן הזוג, לצד שלמות התא המשפחתי.

מידת הפגיעה בערכים האמורים היא ממשית אך אינה גבוהה מאוד, בעיקר לנוכח נסיבות ביצוע העבירות, כפי שיוטעם להלן.

17. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות - שקלתי לקולה את העובדה שמעשיו של הנאשם אינם מצויים ברף הגבוה של העבירות שבהן הורשע, בעיקר באשר הנאשם לא נקט אלימות קשה או אכזרית ואין מדובר ב"מסכת של אלימות".

מנגד, שקלתי לחומרה את החומרה היתרה שבתקיפת בת זוג, במיוחד לנוכח מהות הערכים המוגנים שנפגעו.

יתרה מזו, הנאשם תקף את המתלוננת בשתי הזדמנויות שונות ובאחת הפעמים גרם לה חבלות של ממש על גופה וכאבים בצלעותיה. אין להתעלם גם מהנזק החמור יותר שעלול היה להיגרם למתלוננת כתוצאה ממעשיו של הנאשם.

18. כפי שיפורט להלן, קיימת פסיקה ענפה בעניין הענישה הראויה בגין העבירות של חבלה בנסיבות מחמירות כלפי בת/בן זוג, ובפסיקה קיים מנעד רחב של עונשים, כשברי כי כל מקרה שונה ממשנהו וכי כל מקרה נבחן לגופו על פי נסיבותיו הקונקרטיות.

עם זאת, בית המשפט העליון חזר לא אחת על מדיניות הענישה המחמירה המתחייבת, ככלל, בעבירות של אלימות במשפחה, בפרט נגד בנות זוג [ראו, למשל, והשוו: ע"פ 5307/17 חלאג' נ' מדינת ישראל, בפסקה 15 לפסק-דינו של כב' השופט י' אלרון (12.7.2018); רע"פ 6191/18 דראושה נ' מדינת ישראל, בפסקה 7 להחלטת כב' השופט ג' קרא (28.8.2018); רע"פ 1884/19 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 12 להחלטת כב' השופט אלרון (14.3.2019); רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 להחלטת כב' השופט אלרון (28.1.2021) (להלן: "עניין מסרי")].

אלא שהפסיקה שאליה הפנתה ב"כ המאשימה, שתפורט להלן, מתייחסת למקרים חמורים יותר במידה ניכרת מהמקרה דנן, כגון בגין עבר פלילי בעבירות אלימות או בגין נסיבות חמורות יותר של ביצוע העבירה או העבירות.

כך, למשל, ב-רע"פ 977/16 דיין נ' מדינת ישראל (10.2.2016) נדחתה בקשת רשות ערעור על חומרת העונש בן 18 חודשי מאסר שהושת על המערער (חלף 24 חודשים) בגין תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש, תקיפה סתם, היזק לרכוש במזיד ואיומים. למבקש דשם היה עבר פלילי מכביד (גם) בעבירות אלימות ונסיבות ביצוע העבירות היו חמורות מאלו שבמקרה דנן.

גם ב-רע"פ 361/16 עזאם נ' מדינת ישראל (16.3.2016) נדחתה בקשת רשות ערעור; ובמקרה דשם בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור על חומרת העונש והשית על המבקש, שהיה בעל עבר פלילי (גם) בעבירות אלימות והורשע בהכאת בתה של בת זוגו באמצעות צינור, 7 חודשי מאסר בפועל, חלף 10 חודשים.

ב-ת"פ (שלום ת"א) 17592-08-19 מדינת ישראל נ' אלאזה (5.2.2020) הוטלו על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל בגין איומים ותקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש. במקרה דשם העבירות בוצעו בנסיבות חמורות מאלו שבמקרה דנן והיה סיכון להישנות עבירות דומות.

מנגד, ב"כ הנאשם הפנתה לפסיקה, של בתי משפט השלום, המתייחסת בחלקה למקרים דומים למקרה דנן:

ב-ת"פ (פ"ת) 28671-04-12 מדינת ישראל נ' פלוני (5.11.2013) הושתו 4 חודשי מאסר בעבודות שירות בגין אירוע שבו היכה הנאשם את המתלוננת באגרוף בגבה תוך שהפילה לארץ וגרם לה חבלה של ממש.

ב-ת"פ (עכו) 8982-12-14 מדינת ישראל נ' פלוני (4.7.2016) הושתו 3 חודשי מאסר בעבודות שירות, בגין עבירות של איומים ותקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש, שבהן הורשע הנאשם על פי הודאתו: הנאשם תקף את המתלוננת שהיתה בשלבי הריון מתקדמים, בכך שמשך בשערותיה, היכה אותה בכל חלקי גופה, סטר לה על פניה והלם בה במכת אגרוף.

ב-ת"פ (ק"ג) 3638-06-14 מדינת ישראל נ' פלוני (12.9.2018) נדון עניינו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של איומים, תקיפת בת זוג ותקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש. לתיק זה צורפו שני תיקים

נוספים שעניינם תקיפת שוטר והפרעה לשוטר במילוי תפקידו וכן חבלה במזיד ברכב. בית המשפט השית עונש כולל (בגין שלושת התיקים) בן 50 ימי מאסר בעבודות שירות.

ב-ת"פ (כ"ס) 61701-07-14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (12.9.2018) נדון עניינו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בתקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש. לתיק זה צורפו שני תיקים נוספים שעניינם תקיפת בת זוג ואיומים וכן תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש. בית המשפט השית עונש כולל של 2 חודשי מאסר בעבודות שירות.

כמו כן, הפנתה הסניגורית לפסיקה שבה הושתו עונשי מאסר מותנים; אלא שמדובר במקרים שבהם התקיימו נסיבות שונות מהמקרה דנן, כגון אירוע פחות חמור, נטילת אחריות מלאה מצד הנאשם, השתתפות מוצלחת בהליך טיפולי או חריגה מהמתחם בשל שיקולי שיקום: עפ"ג (חי') 921-02-15 **מדינת ישראל** (30.4.2015); ת"פ (ראשל"צ) 36338-07-10 **מדינת ישראל נ' ברדוגו** (7.12.2011); ת"פ (רמ') 6990-03-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (20.10.2014); ו-ת"פ (כ"ס) 68294-12-14 **מדינת ישראל נ' גרינפלד** (1.5.2016).

כמו כן, לצורך אבחנה מהמקרה דנן הפנתה הסניגורית ל-ת"פ (שלום חי') 22512-03-17 **מדינת ישראל נ' בוטבול** (17.7.2018), שבו הורשע הנאשם בעבירה של איומים ובעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות כלפי בת זוגו והושתו עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

אלא שבמקרה דשם בית המשפט חרג לקולה ממתחם העונש ההולם שקבע, בשל שיקולי שיקום.

19. להלן תובא, לשם השוואה והמחשה, פסיקה נוספת, של בית המשפט העליון ושל בתי המשפט המחוזיים, שאליה **לא הפנו** ב"כ הצדדים, המתייחסת לרמת הענישה הנהוגה באותן עבירות שבהן הורשע הנאשם דנא ושבה הוטלו **עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות**:

עניין מסרי שבו נדחתה בקשת רשות ערעור על חומרת העונש בן 6 חודשי מאסר בעבודות שירות שהושת על המבקש על ידי בית המשפט המחוזי, בגין תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש וניסיון לתקיפת בת זוג, לאחר שבית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש בן 15 ימי מאסר בפועל שהוטל על ידי בית משפט השלום.

רע"פ 4416/19 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.7.2019), שבו נדחתה בקשת רשות ערעור על חומרת העונש בן 6 חודשי עבודות שירות, שהושת על המבקש בגין הרשעתו בעבירות של איומים, תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש, תקיפת בת זוג והיזק בזדון.

רע"פ 2520/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (28.8.2016), שבו נדחתה בקשת רשות ערעור על חומרת העונש בן 6 חודשי עבודות שירות שהושת על המבקש בגין תקיפת בת זוג ותקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש, על כך שתקף את המתלוננת בשתי הזדמנויות, בכך שהכה בראשה ובצד גופה השמאלי במקל ובכך שהכה אותה בפניה באמצעות נעל - תוך ציוין כי "עונשו של המבקש הולם את נסיבות העניין".

עפ"ג (ב"ש) 38140-06-18 **אבו כף נ' מדינת ישראל** (24.10.2018), שבו נדחה הערעור על חומרת העונש בן 6 חודשי עבודות שירות, שהושת על המערער בגין תקיפת בת זוג ותקיפה הגורמת חבלה של ממש, על כך שהנאשם היכה את המתלוננת וסטר בפניה ובהזדמנות אחרת תקף את בתו בכל חלקי גופה באמצעות צינור גומי וגרם לה שטפי דם בידיים וברגליים.

עפ"ג (י-ם) 56908-01-16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (13.7.2016), שבו נדחה הערעור על חומרת העונש בן 6 חודשי עבודות שירות, שהושת על המערער בגין תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש, על כך שהמערער סטר בפניה של המתלוננת, הכה בבטנה וגרם לה חבלה של ממש לאחר שאמרה לו שהיא בהריון; ובפסק הדין צוין כי המערער התקשה ליטול אחריות מלאה על מעשיו וכי התנגד להשתלב בהליך טיפולי.

עפ"ג (י-ם) 17623-11-15 **זגיר נ' מדינת ישראל** (19.10.2015), שבו נדחה הערעור על חומרת העונש בן 3 חודשי עבודות שירות, שהוטל על המערער בגין עבירה של תקיפת בת זוג ועבירה של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש, על כך שהמערער הפיל את המתלוננת והכה אותה בראשה וכן הכה בה מכת אגרוף ולאחר שניסתה לברוח מביתם הוא החזירה והוסיף להכותה.

עפ"ג (מרכז) 25020-02-13 **לוי נ' מדינת ישראל** (5.5.2013), שבו נדון עניינו של מערער שתקף את בת זוגו, הכה אותה באמצעות אגרופו בידה הימנית, וכתוצאה מכך נגרם לה סימן כחול בידה; בית משפט קמא השית על המערער 2 חודשי עבודות שירות; והמערער חזר בו מהערעור, לנוכח הערות המותב שדן בערעור.

ע"פ (חיפה) 6003-11-10 **דריאבין נ' מדינת ישראל** (13.1.2011), שבו נדחה הערעור על חומרת העונש בן 5 חודשי עבודות שירות, שהושת על המערער בגין תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש ובגין תקיפה: באותו מקרה הגיע המערער לביתו כשהוא שיכור, אחז בשערות ראשה של המתלוננת ואחז בידה ועקב כך נגרמו לה סימנים כחולים בזרועותיה; כמו כן, המערער תקף את בנו על ידי כך שדחף אותו והפילו.

מתחם העונש ההולם - סיכום ומסקנות

20. **לסיכום**, לאחר ששקלתי את עקרון ההלימה, את הפגיעה בערכים המוגנים, את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ואת מדיניות הענישה הנהוגה וכן את העונש המרבי הקבוע לצד העבירות, באתי לכלל מסקנה כי **מתחם העונש ההולם נע בין 2 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ובין 10 חודשי מאסר בפועל.**

העונש המתאים

21. במקרה דנן אין מקום לסטות לקולה או לחומרה ממתחם העונש ההולם.

בתוך מתחם העונש ההולם יש לקחת בחשבון לחומרה את העובדה שהנאשם לא נטל אחריות על מעשיו ואת העדר שיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן בניסיונות לשלבו בקבוצות טיפוליות.

מנגד, יש להתחשב **לקולה** בעדויות האופי החיוביות בכתב (נע/1-נע/3) ובעיקר במאמציו של הנאשם להתמודד עם התמכרות המתלוננת לאלכוהול ועם תפקודה ההורי הבעייתי, ובדאגתו לשני ילדיהם המשותפים הן בפן החומרי והן בפן הרגשי, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן ואף מעדויותיהן של אם המתלוננת ושל בת דודתה במהלך המשפט. **כמו כן**, יש להתחשב גם בקיומה של תקשורת תקינה כיום בין הנאשם למתלוננת.

נוסף על כך, הנאשם נעדר עבר פלילי, ושירות המבחן העריך כי קיים סיכון נמוך להישנות העבירות.

אין להתעלם גם מהסטטוס המיוחד שבו נמצא הנאשם, שהוא אזרח זר הממתין תקופה לא קצרה לסיום ההליך המשפטי על מנת לשוב לרוסיה כדי לסעוד את אמו הקשישה, במיוחד לאחר פטירת אחיו לאחרונה - וזאת בעיקר לנוכח צו איסור היציאה מהארץ שהוצא נגדו בתיק זה.

בנסיבות הכוללות של המקרה דנא, הגעתי למסקנה כי מן הראוי **שהעונש המתאים** שיש להשית על הנאשם יהא עמוד 10

בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם שנקבע לעיל, אך לא ברף התחתון.

בנסיבות המיוחדות של מקרה זה - ובעיקר לנוכח מצבו הכלכלי הדחוק של הנאשם בתקופה האחרונה והתנהלותו החיובית בתא המשפחתי הכוללת מאמץ לסיפוק צורכי ילדיהם המשותפים של הנאשם ושל המתלוננת - החלטתי להימנע מהטלת קנס כספי על הנאשם ואף להימנע באופן חריג מחיוב הנאשם בתשלום פיצוי למתלוננת.

סוף דבר

22. סוף דבר, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הכוללים הבאים:

א. 3 חודשי מאסר בפועל, שירוצו בעבודות שירות, ללא ניכוי תקופת המעצר; וזאת, בתנאים ובמקום אשר בחוות הדעת של הממונה על עבודות השירות;

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום והתנאי הוא שלא יעבור אחת מהעבירות שבהן הורשע.

הנאשם יחל ריצוי עבודות השירות במועד שנקבע בחוות הדעת של הממונה על עבודות השירות, ולשם כך עליו להתייצב ביום 18.3.21 עד השעה 08.00 במשרדי הממונה על עבודות השירות ברמלה.

כפי שבצדק ביקש הממונה על עבודות השירות, הנאשם מוזהר בזה כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים המצריכים התייצבות רציפה ועפ"י הנחיות החוק והממונה, לרבות הימנעות משתיית אלכוהול או שימוש בסמים, וכל חריגה מכך יש בה כדי להביא להפסקת ריצוי העונש בדרך של עבודות שירות וריצוי יתרת העונש במאסר מאחורי סורג ובריח.

עותק גזר הדין יועבר לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום

ניתן היום, כ' אדר תשפ"א, 04 מרץ 2021, במעמד הצדדים.

מרדכי לוי, שופט